

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto
13.12.2021

1/2

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONNEUVOSTON ASETUKSEKSI MERILIIKENTEEN TUKEMISESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 10 §:N MUUTTAMISESTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 30.11.2021 mennessä työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM) lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää koskien asetuksen voimassaoloa. Asetuksen voimassaoloaikaa jatkettaisiin 31.5.2022 asti. Asetus on tällä hetkellä säädetty olemaan voimassa 31.12.2021 asti.

Meriliikenteen tukeminen EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan määritelmän mukainen valtiontuki on ilmoitettava Euroopan komissiolle 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti ennen tuen täytäntöönpanoa, mikäli ilmoitusvelvollisuudesta ei ole erikseen säädetty poikkeusta, joka soveltuu. Komissio arvioi ilmoitetun tuen soveltuvuuden sisämarkkinoille. Sääntelyn tavoitteena on taata EU:ssa toimiville yrityksille tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja minimoida jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua. Yleishyödyllisten palvelujen (SGEI) tuottamisesta johtuvia kuluja on mahdollista korvata ilman, että kyseessä olisi EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta valtiontukea. Myönnettävän korvauksen tulee tällöin kuitenkin olla niin kutsuttujen Altmark-tuomiossa vahvistettujen kriteerien mukaista.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut aiemmasta vastaavasta muutoksesta lausunnon 4.12.2020 sekä 25.5.2021. Liikenne- ja viestintäministeriön aiempien selvitysten mukaan avustuksen on tarkoitus olla korvaus SGEI-palvelun tuottamisesta, eikä tämän SGEI-palvelun korvauksen ole tarkoitus sisältää EU:n valtiontukisääntelyn mukaista valtiontukea. Suomen viranomaiset ovat olleet yhteydessä komissioon Altmark-kriteerien täyttymisestä tapauksen osalta. Komissio on myös ollut yhteydessä Suomen viranomaisiin asiaa koskevan kantelun johdosta. Liikenne- ja viestintäviraston vuonna 2020 käynnistämiin kilpailutuksiin on haettu muutosta markkinaoikeudelta, mutta ratkaisuja asioiden suhteen ei ole vielä tehty.

Altmark-kriteerien täyttymiseen liittyvät keskustelut komission kanssa ovat edelleen kesken. TEM pitää oikeusvarmuuden kannalta edelleen tärkeänä, että oikeustilaa selventävät keskustelut käydään komission kanssa loppuun ennen tukiohjelman lopullista täytäntöönpanoa (ennen yksittäisten tukien myöntämistä jatkettun tukiohjelman nojalla). Komissio voi hyväksyä sisämarkkinoille soveltuvana sellaisen toimenpiteen, joka täyttää valtiontuen määritelmän. Tuki, joka on sääntöjenvastaisesti myönnetty, voidaan joutua perimään takaisin. Takaisinperittävä tuelle on pääsääntöisesti myös määrättävä korkoa koko sääntöjenvastaisuuden ajalta.

Meriliikenteen tukeminen huoltovarmuuden näkökulmasta

Suomen maantieteellisestä sijainnista johtuen on välttämättömien merikuljetusten turvaaminen olennaista. Kuten lausunnolla olevassa asetusmuutoksen nykytilakuvauksessa todetaan, Suomi on erityisen riippuvainen meriliikenteestä. Kaikista Suomeen saapuvista ja täältä lähtevistä tavaroista 80-90 prosenttia kuljetetaan meritse. Esimerkiksi yli 50 prosenttia päivittäistavara- ja kulutustuotteista, kuten elintarvikkeista, kuljetetaan matkustaja-autolautoilla.

Covid-19-pandemian vuoksi käyttöön otetut matkustusrajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi matkustaja-autolautojen toimintaedellytyksiin. Koko maan talouden ja myös huoltovarmuuden kannalta on keskeistä, että autolautojen kappaletavara-rahti kulkee esteettä kaikissa olosuhteissa. Esitys meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen voimassaolon jatkamisesta pyrkii varmistamaan merikuljetuskapasiteetin välttämättömän riittävyuden ja toimivuuden. TEM toteaa, että voimassaolon jatkaminen tukisi myönteisesti siten myös huoltovarmuuden turvaamista.

TEM pitää voimassaolon jatkamista myös kannatettavana, jotta pystytään tukemaan ulkomaankaupalle ja teollisuudelle tärkeää meriliikennettä, mikäli avustusta tarvitaan pandemian jatkuessa.

Antti Neimala
Osastopäällikkö

Samuli Miettinen
Johtava asiantuntija

JAKELU
TIEDOKSI

LVM Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö, kirjaamo
LVM KOO Ohjausyksikkö, Sara Vänttinen
LVM KOO Ohjausyksikkö, Emmi Nykänen